

۲۰۹۱۲ ۱۹

لسبلی و مجنون

تطامی کنجوی

www.ketabo.ir

سرشناسه: نظامی، الیاس بن یوسف، ۹۵۳۰ - ۹۶۱۴ ق. Nizami Ganjav.

عنوان قراردادی: لیلی و مجنون

عنوان و نام پدیدآور: لیلی و مجنون/ نویسنده جمال‌الدین نظامی گنجوی.

مشخصات نشرتهران: زرین آرا، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری ۱۶۲ ص.

شابک 978-622-960559-2

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: شعر فارسی -- قرن ۶ ق.

موضوع: Persian poetry -- 12th century

ه. بندی کنگره: ۵۱۳۰ PIR

رده بندی دیویی: ۲۳/۱۵

شماره کتابت: ۶۰۷۴۷۸۵

لیلی و مجنون

بیت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰۰

قیمت: ۰۰۰ تومان

طراح جلد: کاوه کاغذچ

ناظر چاپ: پیام امین

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

خیابان انقلاب، خیابان وحیدنظری، بین دانشگاه و فخر رازی پلاک ۶۱ واحد B۳۴

فهرست

۹	دیباچه
۱۱	تذکار
۱۳	به نام ایزد بخشاینده
۱۷	نعت پیغمبر اکرم (ص)
۱۹	معراج پیغمبر
۲۱	برهان قاطع در حدوث آفرینش
۲۲	آغاز برهان
۲۵	سبب نظم کتاب
۲۹	در مدح شروانشاه اخستان بن منوچهر
۳۲	خطاب زمین بوس
۳۴	سپردن فرزند خویش به فرزند شروانشاه
۳۵	در شکایت حسودان و منکران فرماید
۳۸	عذر شکایت
۳۸	در نصیحت فرزند خود محمد نظامی
۳۹	خوبی کم گویی
۴۰	یاد کردن بعضی از گذشتگان خویش
۴۰	یادآوری از پدر
۴۰	یاد مادر خود رئیسه کرد
۴۱	یادآوری از خال خود خواجه عمر

۴۱	یاد از همدمان رفته و همدمی با دیگران
۴۱	فراموشی از پیکر و جسم
۴۲	فراموشی از سرافرازی
۴۲	فراموشی از عمر رفته
۴۳	به ترک فروتنی و افتادگی گفتن
۴۳	بیدادکش نباید بود
۴۴	به ترک خدمت پادشاهان گفتن
۴۴	به رزق کارک ان دست اندازی نباید کرد
۴۴	خسندن و قناعت
۴۵	با نشاط خدمت یافتن که دن
۴۵	افتادگی جوی تا بلند سوی
۴۶	در خلوت به سخن سخن گفتن
۴۶	آغاز داستان
۴۹	عاشق شدن لیلی و مجنون به یکدیگر
۵۱	در صفت عشق مجنون
۵۳	رفتن مجنون به نظاره لیلی
۵۴	رفتن پدر مجنون به خواستاری لیلی
۵۶	زاری کردن مجنون در عشق لیلی
۶۰	بردن پدر مجنون را به خانه کعبه
۶۲	آگاهی پدر مجنون از قصد قبیلۀ لیلی
۶۵	پند دادن پدر مجنون را
۶۷	جواب دادن مجنون پدر را
۶۹	در احوال لیلی
۷۲	رفتن لیلی به تماشای بوستان
۷۵	خواستاری ابن سلام لیلی را
۷۶	رسیدن نوفل به مجنون
۷۹	عتاب کردن مجنون با نوفل
۸۰	جنگ کردن نوفل با قبیلۀ لیلی

۸۳	عتاب کردن مجنون با نوفل
۸۴	مصاف کردن نوفل بار دوم
۸۸	رهانیدن مجنون آهوان را
۹۰	آزاد کردن مجنون گوزنان را
۹۲	سخن گفتن مجنون با زاغ
۹۳	بردن پیرزن مجنون را در خرگاه لیلی
۹۶	دادن پدر لیلی را به ابن سلام
۹۹	بردن ابن سلام لیلی را به خانه خود
۱۰۰	آگاهی مجنون از شوهر کردن لیلی
۱۰۲	شکایت کردن مجنون با خیال لیلی
۱۰۵	رفتن پدر مجنون به دیدن رزس
۱۰۹	جواب دادن مجنون پدر را
۱۱۰	وداع کردن پدر مجنون را
۱۱۲	آگاهی مجنون از مرگ پدر
۱۱۴	انس مجنون با وحوش و سیاح
۱۱۸	نیایش کردن مجنون به درگاه خدای تعالی
۱۲۱	نیایش مجنون با زهره
۱۲۱	نیایش مجنون با مشتری
۱۲۱	نیایش مجنون به درگاه یزدان
۱۲۲	رسیدن نامه لیلی به مجنون
۱۲۶	مقاد نامه لیلی به مجنون
۱۲۹	نامه مجنون در پاسخ لیلی
۱۳۲	آمدن سلیم عامری، خال مجنون، به دیدن او
۱۳۵	دیدن مادر مجنون را
۱۳۷	آگاهی مجنون از وفات مادر
۱۳۸	خواندن لیلی مجنون را
۱۴۱	غزل خواندن مجنون نزد لیلی
۱۴۴	آشنا شدن سلام بغدادی با مجنون

۱۴۵	پاسخ مجنون به سلام بغدادی
۱۴۸	وفات یافتن ابن سلام شوهر لیلی
۱۵۱	صفت رسیدن خزان و در گذشتن لیلی
۱۵۴	زاری کردن مجنون در مرگ لیلی
۱۵۶	وفات مجنون بر روضه لیلی
۱۵۷	آگاهی قبیله مجنون از وفات وی
۱۵۸	ختم کتاب به نام شروانشاه

www.ketab.ir

دیباچه

از زندگی نظم‌آمیز آنچه ما دانیم براساس سروده‌های خود اوست، از لایه‌لای اشعار او در پنج گنجی که به «خمس» معروف است، به باره‌ای از ماجراهای زندگی او می‌توان پی برد. با این همه، دقیقاً نمی‌دانیم کی زاده شده و کجاست به رحمت حق پیوسته است. سخن تذکره‌نویسان و تاریخ ادبیات‌دانان و مورخان متفاوت و مغشوش و غلط است.

تولدش را بین ۵۳۰ تا ۵۴۰ هجری دانسته‌اند و متأسفانه هیچ‌یک از نویسندگان ۵۹۸ تا ۶۱۹ بیان شده است. اما تاریخ سروده‌هایش - بدان سبب که خود بدان تصریح دارد - روشن‌تر از بقیه‌ی تاریخ‌های ضروری و دانستنی حیات اوست.

نامش الیاس است، فرزند یوسف فرزند زکی یا زکی مؤید الدین. نام مادرش رئیسه و نام داییش خواجه عمر است. نام فرزندش محمد است. سه زن اختیار کرده و هفت پیش از او مرده‌اند.

گفته‌اند که نام نخستین همسرش که کنیزکی قبیح‌قایی بوده و در میان سورو و شیرین از او یاد کرده «أفاق» است.

باید نام دیگر همسرانش را هم ذکر می‌کرد. اگر نسبت به آنان عشقی نداشت و از مرگشان غمگین نبود، عنوان عروس بر آنها نمی‌نهاد و از داغشان ناله سر نمی‌داد.

محمد، فرزند نظامی، از همسر اولش بوده است و تا روزگار جوانی او، و حتی در دربار ملک عزالدین، همراه با کتاب اقبال‌نامه او را می‌بینیم، و این در حالی است که نظامی دوران کهولت را می‌گذراند و شاید بی‌همسر است.

زادگاهش «گنجه» بوده است. احتمال این که اجداد او از نواحی قم بوده باشند، هست. تصور نمی‌رود که در گنجه ساکن بوده و جز سفری کوتاه تاسی فرسنگی گنجه به جایی دیگر نرفته است.